

Samlingsbeskrivelse: Familie, 1. og 2. trinn

TEMA		FORMÅL
Innhold	Samlingen handler om familier. Det finnes mange ulike familier, hver og en unik på sin måte. Familier kan være sammensatt på mange ulike måter, og det er helt greit. Det viktigste er at barnet opplever å bli tatt vare på, at familiemedlemmene er gode mot hverandre og snakker godt sammen (https://www.livetogsann.no/)	Gi felles kunnskap om temaet Øve på samtale om temaet Reflektere rundt temaet i fellesskap
Kompetanse til ansatte	Hvordan snakke med barn som har det vanskelig? - Voksne for Barn (vfb.no) Om barn kommer med utsagn du ikke er forberedt på: Gjenta det barnet har sagt, med innlevelse, slik at du viser at du har hørt. Gi en kort kommentar som anerkjenner. Unngå å bagatellisere eller overdramatisere. «Så mammaen og pappaen din krangler mye hjemme, så fint du sa det. Jeg vil gjerne snakke med deg om hvordan det er for deg litt senere».	Øke kunnskap og trygghet i å undervise om temaet
Kunnskapsmål fra LK20	Folkehelse og livsmestring Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaet skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.	Ivareta de overordnede målene i læreplanen knyttet til folkehelse og livsmestring og demokrati og medborgerskap.

	Aktuelle områder innenfor temaet er fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi. Verdivalg og betydningen av mening i livet, mellommenneskelige relasjoner, å kunne sette grenser og respektere andres, og å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner hører også hjemme under dette temaet. Kompetansemål: Norsk: • lytte, ta ordet etter tur og begrunne egne meninger i samtaler • beskrive og fortelle muntlig (...) KRLE: • Sette seg inn i, og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer • Beskrive og samtale om ulike måter å leve sammen på i familie og samfunn	Ivareta kompetansemålene i LK20 knyttet til temaet
Husk	• Kosedyr/ball til å sende ut i ringen under avslutningen	
Tips	• Felles gjennomgang av opplegget sammen med alle voksne – se egen beskrivelse. Ansvar: Avdelingsleder/rektor • Når du øver med kollegaer i forkant, tenk på hva som evt. kan bli en utfordring i din gruppe • Vurder om det må gjøres individuelle tilpasninger ut fra gruppens eller enkeltelevers behov. • Noen elever trenger spesiell forutsigbarhet. Dere kan se på samlingsbeskrivelsen og lekene i forkant, i et samarbeid med hjemmet. Tilrettelegge etter behov. • Om en aktivitet ikke fungerer så godt, avbryt i tide. Si «Dette greide vi ikke i dag, vi prøver igjen i morgen» • Prioriter lekene om du ser at dere går tom for tid eller at elevene ikke engasjerer seg helt i samtalen	De voksne må legge til rette slik at alle elever får mulighet til å delta Unngå at leker kan brukes til å mobbe

Organisering av timen		
Ringen	Sett på inngangsmusikk: For Indre Østfold kommune: Can't Stop The Feeling.mp4 For eksterne kommuner: Trolls: Can't Stop The Feeling GoNoodle - YouTube • Vi rydder klasserom • Vi samles i ringen	Gjenkjennelse Alle kan se alle og føle fellesskap i gruppa
Pust og bevegelse	Øvelsen heter «stramme og slippe» Pusteøvelse - Stramme og slippe Når du skal gjennomføre pusteøvelsen med elevene, velger du selv om du vil vise filmen eller om du modellerer selv. Dersom du ønsker å benytte en annen øvelse, finner du flere eksempler på https://www.io.kommune.no/tjenester/skole-og-utdanning/robuste-barn/pust-og-bevegelse/	Bevisst på pust, kropp, nærvær og bevegelse
Film og samtale	Film: Familier og følelser versjon uten musikk med tekst (youtube.com) Varighet: Stopp filmen ved 1:48, der det går over til familier som ikke har det så bra.	Gi felles kunnskap om temaet
Refleksjons-spørsmål	Refleksjonsspørsmål til bilde 1: Hvilke typer familier finnes? La elevene komme med egne forslag, lærer kommer med forslag ved behov. <i>For eksempel:</i> Snakke om hvilke typer familier som finnes, f.eks. mor, far og barn, to mødre/fedre med barn. En forelder med barn, to ulike familier (ved samlivsbrudd), bonusforeldre etc.	Øve på å snakke om temaet Felles refleksjon Øve på å lytte til andre, dele egne tanker og vente på tur i samtalen Alle blir sett

	Refleksjonsspørsmål til bilde 2: Hvem kan man kalle familie? La elevene komme med egne forslag, lærer kommer med forslag ved behov. <i>For eksempel:</i> <i>Familie kan være de man bor sammen med, men også de man ikke bor med, f.eks. besteforeldre, tanter/onkler, to familier ved samlivsbrudd, bonusforeldre/besteforeldre, familie i andre land, biologiske foreldre dersom man bor i en annen familie etc.</i> Refleksjonsspørsmål til bilde 3: På hvilke måter kan vi være ulike i en familie? La elevene komme med egne forslag, lærer kommer med forslag ved behov. <i>For eksempel:</i> <i>Vi kan ha ulike interesser, like forskjellig mat, like ulik musikk, noen liker å være i masse aktivitet, andre liker best å være i ro. Vi trenger ikke å være like for å like hverandre!</i>	
Lek	Kongen befaler: <i>Formål:</i> Bevegelse, latter, konsentrasjon, tap-og-vinn <i>Beskrivelse:</i> Du som er leder roper ut ulike kommandoer, for eksempel «Kongen befaler: gjør fem spenst hopp», samtidig som du viser fem spenst hopp. Barna skal gjøre som du sier. Stort sett viser du den øvelsen som du sier, men noen ganger kan du gjøre feil øvelse – si for eksempel «Kongen befaler: hink på ett bein» samtidig som du setter deg ned på rumpa. Mange vil da gjøre som du viser, ikke som du sier – og går dermed ut av leken. De som går ut av leken, må sette seg ned og telle til 10, før de kan være med igjen. Dersom «kongen» roper ut en kommando – uten å ha med «kongen befaler», skal gruppen ikke gjøre slik det blir sagt. Det er KUN ved riktig kommando gruppen skal følge befalingen. Vi unngår å kåre en vinner fordi det er kjedelig å vente og morsommere at alle barna får flere sjanser.	Øve prososiale ferdigheter Erfare fellesskap og dele gode opplevelser Relasjonsbygging og vennskapsopplevelser

	Tips: • Prøv å leke leken fort, da er det lettere å lure barna til å gjøre feil øvelse! • Kan lekes på engelsk – da med kommandoen «Simon says»	
Oppsummering	Vi setter oss i ringen og oppsummerer sammen. <i>Prosess:</i> Sende en ball e.l. rundt i ringen. Alle får ordet etter tur. Elevene sier en ting hver. Det er helt fint å si det samme som de andre, eller noe annet. Vi tar et spørsmål av gangen. Vi bytter spørsmål underveis, f. eks når 5-6 elever har svart. • Hva likte du i dag? • Hva lærte du? • Hvorfor er dette viktig? • Hva kan vi øve på?	Repetisjon Bevisstgjøring Avslutning og lukking av økta Vi lærer å lytte til hverandre og vente på tur. Alle blir sett.

